

Vergaderjaar 2019–2020

35 293

Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 en de Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993 in verband met het niet meer opleggen van het alcoholslotprogramma in het bestuursrecht

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Onderhavig wetsvoorstel strekt ertoe de bepalingen betreffende het opleggen en de uitvoering van het alcoholslotprogramma (ASP) in het kader van het bestuursrecht te schrappen uit de Wegenverkeerswet 1994 (verder te noemen: WVW 1994) en de Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993 (verder te noemen: WRM 1993).

2. Aanleiding voor het wetsvoorstel

Met dit wetsvoorstel wordt het ASP in het bestuursrecht afgebouwd. Directe aanleiding vormt de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtsspraak van de Raad van State van 4 maart 2015.¹ Deze uitspraak heeft ertoe geleid dat het CBR niet langer het ASP oplegt, maar in plaats daarvan een educatieve maatregel alcohol en verkeer of in geval van recidive een geschiktheidsonderzoek alcohol. Het aantal deelnemers aan het ASP nam daardoor flink af. Er begonnen nog nauwelijks personen met het ASP, terwijl wel personen het ASP succesvol afrondden. Door het beperkte aantal deelnemers was vanaf september 2016 het niet meer mogelijk het programma goed uit te voeren en is besloten het ASP in zijn geheel af te bouwen. Vanaf 1 januari 2017 waren er geen deelnemers meer en is het programma definitief beëindigd. De reeds opgelegde ASP-besluiten (en daarmee de ongeldigheid van het oorspronkelijke rijbewijs) behouden hun rechtskracht zoals ook in bovengenoemde uitspraak is bepaald. In het kader van de afbouw konden personen met een ASP-besluit wel eerder de reguliere procedure overeenkomstig de artikelen 97 en volgende van het Reglement rijbewijzen starten bij het CBR om een nieuw rijbewijs aan te vragen, waarbij het niet vanzelfsprekend was dat al deze personen weer de beschikking zouden krijgen over een regulier rijbewijs. Bij brief van 21 september 2016 is de Tweede Kamer hierover geïnformeerd.²

¹ Uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtsspraak van de Raad van State van 4 maart 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:622).

² Kamerstukken II 2016/17, nr. 29 398, nr. 529.

Op verzoek van de Tweede Kamer³ heeft de Minister van Justitie en Veiligheid onderzoek laten doen naar de mogelijkheid om een straf die voorziet in een persoonlijke aanpak van chronische drankrijders in het verkeer, zoals het ASP, op te kunnen leggen. In de brief van 7 maart 2018⁴, die hij gezamenlijk met de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer heeft gestuurd, heeft hij laten weten dat wordt gekozen voor andere maatregelen voor de aanpak van alcohol in het verkeer dan het ASP, zoals het verhogen van de strafmaxima voor het rijden onder invloed en het verlagen van de grens van het geschiktheidsonderzoek alcohol. Gelet op bovenstaande overwegingen worden de bepalingen in de regelgeving die op de onderbrenging van het ASP in het bestuursrecht betrekking hebben geschrapt. Dit wetsvoorstel voorziet daarin voor de bepalingen in de WVV 1994 en de WRM 1993. Het vormt het sluitstuk van de operatie tot afbouw van het ASP in het bestuursrecht. De bepalingen op het niveau van ministeriële regeling en algemene maatregel van bestuur zijn al geschrapt.⁵

3. Administratieve lasten en nalevingskosten

Er is geen sprake van administratieve lasten en nalevingskosten. **De ATR heeft aangegeven dat hij de analyse deelt dat er geen (merkbare) regeldrukeffecten optreden als gevolg van het voorstel en dat hij om die reden geen formeel advies heeft uitgebracht over het voorstel.**

4. Uitvoering en handhaving

Dienst Wegverkeer (RDW)

Het schrappen van de ASP-bepalingen zal leiden tot de noodzaak van aanpassing van de geautomatiseerde systemen bij de RDW. Dit zal leiden tot extra kosten tot een maximumbedrag van € 220.000,-. Hierover zijn afspraken gemaakt met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Voor het overige hebben de wijzigingen geen noemenswaardige juridische, personele, organisatorische en financiële consequenties.

Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)

Het CBR heeft aangegeven dat het schrappen van de ASP-bepalingen uit de regelgeving niet zal leiden tot noemenswaardige gevolgen voor de organisatie of de systemen. Het ASP is immers al afgebouwd.

Politie en openbaar ministerie

In de reactie van het OM werd gevraagd om duidelijkheid hoe om te gaan met personen die, hoewel het ASP is afgebouwd, nog beschikken over een rijbewijs met de voor het ASP bestemde codering. Naar verwachting gaat het hier om nog enkele tientallen personen. Tevens zijn er nog enkele personen aan wie ooit de verplichting tot het volgen van het ASP is opgelegd, maar die daarna nog niet de beschikking hebben gekregen over een rijbewijs zonder de voor het ASP geldende codering. Ten aanzien van deze personen wordt in het overgangsrecht geregeld dat, als zij toch rijden in een motorrijtuig zonder alcoholslot of rijden onder invloed van

³ Motie Van Helvert c.s. (Kamerstukken II, 29 398, nr. 532).

⁴ Kamerstukken II 2017/18, 29 398, nr. 588.

⁵ Regeling tot wijziging van enkele ministeriële regelingen in verband met het niet meer opleggen van het alcoholslotprogramma in het bestuursrecht (Stcrt. 2018, 7145) en Besluit van **PM** tot wijziging van het Reglement rijbewijzen en het besluit rijonderricht motorrijtuigen 2009 (Stb. 2019,).

alcohol, de artikelen 9, negende lid, (kort gezegd rijden met een rijbewijs met de voor het ASP geldende codering in een motorrijtuig zonder (werkend) alcoholslot) respectievelijk 8, vierde lid, (lager alcoholpro-millage geldt ook voor houders met een ASP-gecodeerd rijbewijs) van de WVV 1994 van toepassing blijven. Het zal hier gaan om een beperkt aantal gevallen dat niet zal leiden tot een noemenswaardige werklast. Voor het overige heeft het wetsvoorstel geen gevolgen voor politie of justitie. Het feit dat in de gevallen waarin voorheen een asp zou worden opgelegd, nu een andere maatregel wordt opgelegd door het CBR leidt niet tot een tijdsbesparing voor de politie. Het blijven immers gevallen waarin een proces-verbaal wordt opgemaakt en een mededeling op grond van artikel 130, eerste lid, Wegenverkeerswet 1994 moet worden uitgebracht.

5. Advisering en consultatie

Het wetsvoorstel is voor advies voorgelegd aan de RDW, het CBR, de politie, het OM en IBKI. Het voorstel gaf de politie en IBKI geen aanleiding tot opmerkingen. De opmerkingen van het OM, het CBR en de RDW zijn verwerkt.

Afgezien is van internetconsultatie, omdat het alcoholslotprogramma al niet meer wordt opgelegd en de uitvoering inmiddels is beëindigd. De regelgeving wordt in overeenstemming gebracht met de feitelijke situatie. Het voorstel leidt niet tot gevolgen voor burgers, bedrijven en instellingen.

6. Communicatie

Aparte communicatie is niet nodig. Het betreft hier aanpassing van de regelgeving aan een reeds bestaande situatie.

7. Inwerkingtreding

Bij inwerkingtreding zal worden afgeweken van de systematiek van de vaste verandermomenten. Er wordt gebruik gemaakt van een uitzonderingsgrond; het gaat hier om reparatiewetgeving.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdelen A tot en met T

Alle hier opgenomen aanpassingen hebben alle tot doel de bepalingen betreffende het ASP, dan wel in de artikelen voorkomende verwijzingen naar het ASP te schrappen. In onderdeel Q is in verband hiermee de bepaling verduidelijkt dat als het CBR na een onderzoek niet overgaat tot het ongeldig verklaren van het rijbewijs en een educatieve maatregel oplegt, de artikelen 132 en 132a van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel II, onderdelen A tot en met H

Ook in de WRM 1993 zijn enkele bepalingen opgenomen die betrekking hadden op de eisen die aan de instructeurs alcoholslot werden gesteld. Nu het ASP niet terugkomt in het bestuursrecht en er in dat kader ook geen instructeurs alcoholslot meer nodig zijn, kan de verwijzing naar het ASP ook uit deze artikelen worden geschrapt.

Artikelen III en IV

In deze artikelen zijn samenloopbepalingen opgenomen met de Wet van 19 december 2018 tot wijziging van de Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993 (wijzigingen naar aanleiding van evaluatie, nascholing beroepschauffeurs, bestuursrechtelijke handhaving en enkele verbeteringen; Stb. 2019, nr. 6).

Artikel V

Dit artikel bevat een aanpassing van het overgangsrecht bij de Wet van 3 december 2014 tot wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 en de Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993 in verband met de invoering van de rijbewijsplicht voor landbouw- en bosbouwtrekkers en motorrijtuigen met beperkte snelheid (T-rijbewijs) (Stb. 2015, 10), zoals dat thans luidt. De strekking van de aanpassing is het schrappen van de verwijzing naar het ASP.

Artikel VI

Voor de toelichting wordt verwezen naar het Algemeen deel van de toelichting, § 4, onder Politie en openbaar ministerie.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga